

Գրութեաւորներ բոլոր յերկրներէ, միացեալ

ՍՈՑ. ԱՊԱՀՈՎ. ԿԵՆՏՐ. ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ
Ապահովագրութեան սեփա № 9

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

(Ում ի՞նչ է տալիս սոցիալական ապահովագրութիւնը յե՞վ նրանից ոգեմելու կարգը)

368.4

Ա - 98

Հրատ. Հայ. Սոցալիկնարկարչութիւն
Յերևան 1925 թ.

3684
4-78

1 MAR 2010

Պրոկտորներ բոլոր յերկրներն, միացեալ

W

ՍՈՑ. ԱՊԱՀՈՎ. ԿԵՆՏՐ. ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆ.պահպագրութեան սերիա № 9

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

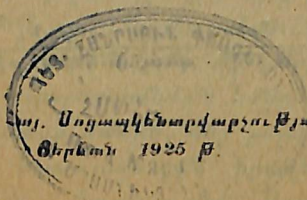
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1008

ՁԷԷԷ

(Ում ի՞նչ է տալիս սոցիալական ապա-
հովագրութիւնը յեզ նրանից ոգովելու
կարգը)

Հրատ. Հայ. Սոցիալիստական Գրականութեան
Թերմոն 1925 թ.

02 AUG 2013

77756

ԱՅՍ ՈՒՂԵՅՈՒՅՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Չնայած բանվորների և ծառայողների սոցիալական ապահովագրությունը, Հայաստանում սկսված է մի քանի տարի նրանից առաջ, բայց ներկայումս նկատվում է, վոր մեր բանվորները և ծառայողները ներառվող միայն դադարառական, այլև գործնական խնդիրների մասին շատ քիչ բան գիտեն: Այս յերևույթը ի հարկե բացատրվում է մի քանի պատճառներով և գլխավորապես նրանով, վոր սոցիալական ապահովագրության խնդիրների մասին մենք շատ քիչ հայերեն գրականություն ենք ունեցել մինչև որս: Սոցիալական ապահովագրության գործնական մի շարք կարևոր հարցերի պարզաբանման և նրանցից ոգտվելու կարգի մասին, մեր բոլոր բանվորներին ու ծառայողներին իրազեկ անելու նպատակով, Հայաստանի Սոցապկենտր-

Տրեստի 1-ին տպարան

Գրառեպ. № 1532 պատ. № 2293, տիրաժ 5000

վարչութիւնը կազմել ե այս ուղեցույցը:
Վորպես առաջին փորձ, ի հարկե նա կու-
նենա փորոշ թերութիւններ, բայց ժամա-
նակի ընթացքում կվերացվեն նրանք նոր
հրատարակութիւններով:

Ամեն մի ապահովագրված պէտք ե
ունենա իր մոտ այս ուղեցույցը ե սոցիա-
լական ապահովագրութեան հարցերում զե-
կաւարդի նրանով:

ՀԱՅԱՍՏ. ՍՈՑ. ԱՊԱՀ. ԿԵՆՏՐ.
ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈ- ՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱ- ՏՈՒՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՈՒՄ ԻՆՉ Ե ՏԱԼԻՍ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՆՐԱ-
ՆԻՑ ՈԳՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ
ԳԼՈՒԽ Ի-ԻՆ

1. Սոցիալական ապահովագրութեան
գաղափարը նոր չե, նա ծնունդ ե առել
դեռ 19-րդ դարում ե համարյա թե Յեվրո-
պական բոլոր պետութիւններում սկսած
19-րդ դարի կիսից բանվորական շարժում-
ների ճնշման տակ զանազան որենքներ
եյին հրատարակվել սոցիալական ապահո-
վագրութեան այս կամ այն տեսակի կամ
կեալ մասին: Այսպիսի որենքներ եյին
հրատարակվել նաև Ռուսաստանի միապե-

տական կառավարութեան որով: Սակայն Յեկրոպական պետութիւններում և թե նախկին միապետական Ռուսաստանում սոցիալական ապահովագրութեան վերաբերյալ հրատարակված որենքները յերբեք ի նկատի չեն ունեցել բանվորների շահերը-բուն սոցիալական ապահովագրութիւնը այլ հրատարակվել յեն բանվորներին «ընացնելու» յեվ նրանց շարժումները մեղմացնելու կամ իսպառ վոչնչացնելու նպատակով: Յեվ իսկապես հրատարակված բոլոր որենքները գործնական կյանքում վերջիվերջո հանգում եյին նրան, վոր սոցիալական ապահովագրութիւնը տարածվում եր բանվորութեան հաղիվ 10% -ի վերայ եվ այն ել մեծամեծ ծախքեր պահանջելով ապահովագրված բանվորներից (նրա դրամական մասնակցութիւնը), իսկ բանվորութեան 90% -ի համար այդ որենքները մեծ եյին անիրագործելի:

1917 թվի Հոկտեմբերյան մեծ հեղափոխութիւնից հետո դրութիւնը փոխվում

ե բոլորովին: Խորհրդային բանվորագյուղացիական կառավարութիւնը, չնայած գտնվում եր դեռ քաղաքացիական կռիւների շրջանում և հարկադրված եր զենքը ձեռքին պահպանել բանվոր դասակարգի քաղաքական նվաճումները յեվ մյուս կողմից յերկրորդ գտնվում եր քայքայված ու տնտեսապես միայնգամայն հյուժված դրութեան մեջ, անմիջապես ձեռնարկում ե բանվորների սոցիալական ապահովագրութեան հիմնական որենքների կատարման:

Խորհրդային խշխանութեան կողմից հրատարակվող սոցիալական ապահովագրման որենքները մեկընդմիջտ վերջ յեն դրնում այդ առթիվ յեղած բոլոր հին որենքները յեվ կյանքում կիրարկում յեն բոլորովին այլ սկզբունքով:

2. ՈՎՔԵՐ ՅԵՆ ԱՊԱՀՊԱԳՐՎՈՒՄ

Համաձայն Խորհրդային սոցիալական ապահովագրման որենքների, ապահովագրվում յեն, բոլոր վարձու աշխատանք կատարող բանվորներն ու ծառայողները, վո-

րոնք անկախ իրենց աշխատանքի անողությունից աշխատում չեն պետական, մասնավոր, կոոպերատիվ, հասարակական, բարեգործական, ստորյերկրյա չեվ այլ տեսակի հիմնարկություններում ու ձեռնարկություններում:

3. ԻՆՉՊԵՄ Ե ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԿՐՈՒՄԸ

Ամեն մի բանվոր կամ ծառայող, չեբր մտնում է ծառայության, պետք է պահանջի իրենց տեղկոմից, կամ գործարանային կոմիտեից ապահովագրական տոմս: Տեղական կոմիտեն (տեղկոմը) կամ գործարկոմը, (գործարանային կոմիտե) կազմում չեն նոր ծառայության ընդունվող բանվորների չեվ ծառայողների ցուցակը չեվ ներկայացնում չեն սոցապահանձարկղին: Վերջինիցըս ստանալով սոցիալական ապահովագրական տոմսերը բաժանում չեն նոր ընդունվող ծառայողներին ու բանվորներին:

4. ՈՐՎ Ե ՎՃԱՐՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿՐՈՒԹՅԱՆ $\frac{0}{0}$ $\frac{0}{0}$ -ՆԵՐԸ, ԸՍՏ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՈՐԵՆՔՆԵՐԻ:

Սոցիալական ապահովագրության մասին Խորհրդային իշխանության հրատարակած որենքների համաձայն, սոցապահովագրական $\frac{0}{0}$ $\frac{0}{0}$ -ները վճարում չեն հիմնարկություններն ու ձեռնարկություններն իրենց հաշվին և վոչ մի դեպքում չի պահվում բանվորի կամ ծառայողի ոտճիկից (հակառակ բուրժուական որենքների):

5. ԱՄԵՆ ՄԻ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՄ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ ԻՆՉՔԱՆ ԴՐԱՄ Ե ՎՃԱՐՈՒՄ ԻՐ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԿԱՄ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն մի հիմնարկություն կամ ձեռնարկություն, վորը ունի վարձու բանվորներ կամ ծառայողներ, նրանց ապահովագրելու համար վճարում և ամեն ամիս իր բոլոր բանվորներին ու ծառայողներին

բաց թողած աշխատավարձի վորոշ $\frac{0}{100}$ -ը, որինակ՝ 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, $22\frac{0}{100}$:

6. ԻՆՉ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ ՔԱՆԻ $\frac{0}{100}$ Ե ՎՃԱՐՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ

Ամեն մի հիմնարկության կամ ձեռնարկության սոցիալական ապահովագրության համար վճարված $\frac{0}{100}$ -ը վորոշվում է նրանով թե տվյալ հիմնարկությունը, կամ գործարանը վոր չափով է բանվորի համար փաստակար կամ վտանգավոր աշխատանք տանում: Որինակ՝ զբոսենյակային աշխատանք կատարող հիմնարկությունները վճարում են ամենից քիչ $\frac{0}{100}$ $8\frac{0}{100}$, իսկ գազերի հետ գործ ունեցող, հանքային կառուցող և այլ նման հիմնարկները վճարում են ամենաբարձր $\frac{0}{100}$ $22\frac{0}{100}$ սոցապահովագրության:

7. ԻՆՉՊԵՍ ՅԵՆ ԳԱՆՉՎՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ $\frac{0}{100}$ -ՆԵՐԸ:

Սոցիալական ապահովագրության $\frac{0}{100}$ — $\frac{0}{100}$ -ները, հիմնարկությունը կամ ձեռնարկությունը վճարում է իր բանվորներին ու ծառայողներին աշխատավարձ բաց թողնելու ժամանակ: Յեթե որինակ՝ նա վճարելու է ամենք մայիս ամսվա ապահովագրական $\frac{0}{100}$ -ը, նրան ժամանակ է տրվում վճարելու մինչև հունիս ամսի 7-ը յեվ այդ ժամանակում հիմնարկությունը յեթե չի վճարում ապահովագրական $\frac{0}{100}$ — $\frac{0}{100}$ -ները, կամ ուշացնում է, նրանց մասին ձեռք յեն առնում միջոցներ:

8. ԻՆՉ Ե ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ ԱՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄ ԶԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ, ՎՈՐԸ ԶԻ ՎՃԱՐՈՒՄ ԿԱՄ ՈՒՇԱՅՆՈՒՄ Ե ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ $\frac{0}{100}$ — $\frac{0}{100}$ -ՆԵՐԸ:

Սոցիալական ապահովագրության $\frac{0}{100}$ — $\frac{0}{100}$ -ները չվճարող հիմնարկություն կամ ձեռնարկություն չի կարող լինել:

Յեթե պատահի այդպիսին, անմիջապես նրա գործը արվում է դադարան և որենքի ուժով բռնադանձվում է նրանից պահանջվող գումարը: Իսկ սոցապահովագնության $0/0-0/0$ -ները վճարման ուշացումներ հաճախ յեն պատահում, բայց ուշացնող հիմնարկությունները վճարում յեն տուգանք (շտրաֆ) իրենց ուշացրած ժամանակի համար:

Այնպես, վոր սրանից ամենից շատ տուժում են սոցապահանձարկղի $0/0-0/0$ -ները ժամանակին չ'վճարող հիմնարկությունները յեվ ձեռնարկությունները, վորի համար և նրանք պետք է աշխատեն ժամանակին վճարել սոցապահանձարկղի $0/0$ -ները յեվ չուշացնել: Ուրինակ՝ յեթե մի վորերից հիմնարկություն ուշացրել և մեկ ամիս կ'վճարի $10/0$ տուգանք, իր վաճարելիք գումարի, իսկ յեթե 2-րդ ամիսը յեվս, վըճարում է տուգանք ևս $15/0$ և ամեն մի ուշացրած ամսի համար վճարում է $15/0$ տուգանք:

9. ԱՄԵՆ ՄԻ ԲԱՆՎՈՐ ԿԱՄ ԾԱՌԱՅՈՂ ԻՆՁ ՊԵՏՔ Ե ԱՆԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ $0/0-0/0$ -ՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ԳԱՁԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

Ամեն մի բանվոր կամ ծառայող, ինչպե յեվ տեղիում պետք է շատ լավ գիտակցի, վոր սոցխալական ապահովագրության համար մուծվող դրամը, մուծվում է իր համար: Ան ուր մեր սոցապահանձարկղից 100 -ամոր բանվորներ ու ծառայողներ ըստանում են զանազան նպաստներ՝ աշխատավարձ ժամանակավոր հիվանդության համար, գործադուրկները յեվ հաշմանդանները ստանում յեն թոշակ, մայրերը ստանում յեն նործին յերեխային կերակրելու դրամ և այլն, վորի համար հարկավոր է դրամ: Յեթե սոցապահովագրության $0/0-0/0$ -ները ժամանակին չեն մուծվում, դրա հետևանքով դրամ չի լինում զանձարկղում, նրանց բավարարելու յեվ ախտեղից առաջ և գալիս անբավականություն նրանց մեջ, հերթ, իրարարացնում, աշխատանքների

խանգարում յեվ այլն: Սրա համար ել, մեր քոլոր արհմիութեան անդամները, տեղկոմները, պրոֆմիութեունները յեվ բոլոր ժառանգողները պետք է հիշեն և ստիպեն իրենց ձեռնարկութեաններին, (մանավանդ մասնավոր տեղերում) վորպեսզ զի նրանք ժամանակին մոծեն սոցիալական ապահովագրական գանձարկղի $0/0-0/0$ -րերը: Պետք է աջակցել գանձարկղի հսկիչներին, վորոնք գալիս յեն ստուգելու թե վոր հիմնարկութեունը կամ ձեռնարկութեունը ժամանակին չի վճարել սոցապահովագրութեան $0/0$ -ները յեվ տալ դատի ու յենթարկել տուգանքի անպարտաճանաչ հիմնարկութեուններին ու ձեռնարկութեուններին:

ԳԼՈՒԽ II-ԲԴ

10. ԻՆՉՊԵՍ ՅԵՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԿՂՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵՆԵՐԸ ՅԵՎ ԻՆՉՊԻՍԻ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐ ՅԵՆ ՆՐԱՆՔ:

Սոցիալական ապահովագրութեան ամբողջ աշխատանքները, ինչպես գիտենք տանում է գավառի մասշտաբով, տվյալ գավառի սոցապահունձարկը: Անչպես ենա կազմվում և ինչպիսի հիմնարկութեուն է:

Ամենից առաջ պետք է ասել, վոր սոցիալական ապահովագրութեան գանձարկը զուտ մի բանվորական կազմակերպութեում է: Նրա կոմիտեն 5 կամ 7 հոգուց ընտրվում է արհեստակցական միութեունների վարչութեունների յեվ բոլոր տեղկոմների համաքաղաքային կոնֆերենցիայում: Այսպիսի գանձարկղներ Հայաստանի բոլոր քաղաքներում և ավաններում կազմակերպված յեն:

11. ՈՒՄ Ե ՅԵՆԹԱՐԿՎՈՒՄ ԳԱՆՁԱՐԿՂԸ
ՅԵՎ ԻՆՉ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ Ե ՀԱ-
ՇԻՎ, ՏԱԼԻՍ ԻՐ ԳՈՐԾՆԵՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Սոցիալական ապահովագրական գան-
ձարկղը անմիջական կերպով յենթարկ-
վում է Հայաստանի աշխտողկամատի գլխա-
վոր սոցիալական ապահովագրության
վարչության և հաշիվ և տալիս իր գործու-
նեկության մասին նրան ու արհեստակցա-
կան միություններին:

12. ՈՎ Ե ՍՈՅԱՊԳԱՆՁԱՐԿՂՈՒՄ ՆՐԱ
ՀԱՇԻՎՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ.

Սոցիալական ապահովագրության գան-
ձարկի կոմիտեները հետ միասին արհես-
տակցական միությունների վարչություն-
ների յեվ տեղկոմների անդամների համա-
քաղաքային կոնֆերենցիայում ընտրվում
է սոցապգանձարկղի վերստուգիչ հանձնա-
ժողով, փոքր յեվ կատարում է գանձարկ-
ղում ստուգում և հսկում է նրա գործու-
նեկության վրա, մինչև նոր ընտրությունը:

ԳԼՈՒԽ III-Ի

13. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ԳԱՆՁԱՐԿՂԸ ՔԱՆԻ ՏԵՍԱԿ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ
Ե ՅՈՒՅՑ ՏԱԼԻՍ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՈՒ ԾԱ-
ՌԱՅՈՂՆԵՐԻՆ, ՎՈՐ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ ՅԵՎ
ԻՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Իոլոր բանվորները և ծառայողները,
փորոնք տանում են վարձու աշխատանք,
սոցիալական ապահովագրական գանձ-
արկղը նրանց ցույց է տալիս ոգնություն
հետևյալ դեպքերում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — ՅԵթե մի փոեկ
բանվոր կամ ծառայող ծառայում է, բայց
իրենից անկախ պատճառներով տպահո-
վագրված չէ, համաձայն աշխատանքի ո-
րենսգրքի № 191-րդ հոդվածի, նույնպես
ողտվում է ապահովագրվածի բոլոր իրա-
վունքներով:

1) Յույց և տալիս բժշկական կատար-
յալ ոգնություն ձրի կերպով:

2) Յույց և տալիս օգնություն ժամա-
նակավոր անաշխատունակության դեպքում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Ժամանակավոր
անաշխատունակություն ունեղով պետք է

1408
37770

հասկանալ՝ ամեն տեսակի հիվանդությունն ստանալը, 2) հանկարծակի վնասվածք ըստանալը, 3) կարատիւնի դեպքում, 4) հղիութեան ժամանակ, 5) ծննդաբերութեան ժամանակ, 6) տալիս և ընտանիքի հիվանդանդամին բժշկելու համար արձակուրդ ըստացող բանվորի կամ ծառայողի վարձատրությունը:

3) Լրացուցիչ նպաստ և տալիս՝ բանվորի, ծառայողի, կամ նրանց ընտանիքի այս կամ այն անդամի մահվան դեպքում (Թաղման ծախս):

4) Ապահովագրում և բանվորին կամ ծառայողին հաշմանդամութեան դեպքում: (Յերբ բանվորը ձերանալով դառնում և աշխատանքի մշտական անընդունակ կամ աշխատանքի մեջ մի վորեկից տեղը կոտրելով դառնում և ընդմիշտ հաշմանդամ):

5) Ապահովագրում և բանվորին կամ ծառայողին գործազրկութեան դեպքում:

6) Ապահովագրում և մեռնող բանվորի կամ ծառայողի ընտանիքի անխնամ ան-

դամներին, վորոնք ապրելիս յեն յեղել նրա խնամքի տակ, մինչև մեռնելը:

14. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾՆԵՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՈԳՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸ

Ինչպես ասացինք, բոլոր ապահովագրված բանվորները և ծառայողները, սոցիալական ապահովագրութեան գանձարկղի միջոցով, ստանում յեն ձրի բժշկական ոգնություն, զանազան դժբախտ պատահարների և հիվանդությունների դեպքում:

Սոցիալական ապահովագրական գանձարկղները բոլոր քաղաքներում ունեն հիվանդանոցներ, ամբուլատորիաներ, մասնագիտական հիվանդությունների համար առանձին բուժավայրեր, հանգստատներ, տնտոտրիաներ, հանքային ջրեր և այլն:

15. ՏՆԱՅԻՆ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՀԻՎԱՆԴԱՆՈՅՆԵՐԻՑ ՈԳՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Ամեն մի բանվոր կամ ծառայող, կամ նրանց խնամքի տակ գտնվող ընտանիքի անդամ հիվանդանալուն պես, պետք և դի-

մի սոցիալական ապահովագրութեան բժիշկներին: Ամեն մի քաղաքում, սոցիալական ապահովագրութեան գանձարկղը ունի վարձու բժիշկներ, վորոնք ապրում յեն քաղաքի զանազան մասերում, պետք է նրանց հրավիրել իրենց բնակարաններէց, կամ ներկայանալ քաղաքային ամբուլատորիան եւ հայտնել հիվանդի տան հասցեն, ցույց տալով ապահովագրական տոմսը: Յանկայած ժամին ապահովագրական բժիշկը կլինի հիվանդի տանը եւ ցույց կաա նրան պահանջված բժշկական ոգնութիւնը հենց նրա տան մեջ: Յեթե հիվանդը ծանր եւ, անմիջապէս բժիշկը կտա տոմս, վորով նրան կտեղափոխեն հիվանդանոց աշխտեղ առողջանալու: Ամեն մի հիվանդութեան դեպքում ղեմել ապահովագրական բժիշկներին եւ պահանջել, վոր նրոնք շտապ կե: ով պահանջված բժշկական ոգնութիւնը ցույց տան, առանց մի վորեւիցե վարձատրութեան:

16. ՅԱՂԱՔԱՅԻՆ ԱՄԲՈՒԼԱՏՈՐԻԱՅԻՑ ՈՊՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Ամեն մի ապահովագրված բանվոր կամ ծառայող վորը ստանում է մի վորյեվիցե հիվանդութիւն, պետք է ղեմի քաղաքային ամբուլատորիային: Քաղաքային ամբուլատորիան ունի զանազան տեսակի հիվանդութիւնների համար առանձին բաժիններ, ինչպէս որինակ, վեներական ախտերի, աչքի առամի եւ այլն:

Ամբուլատորիաները բաց յեն առավոտյան ժամի « 9 »-ից մինչեւ « 2 »-ը, իակ յերեկոյան ժամի « 4 »-ից մինչեւ « 7 »-ը:

Ամեն տեսակի բժշկական ոգնութիւն ամբուլատորիան ցույց է տալիս ձրի, ղիմեցեք ամեն մի կարիքի դեպքում եւ պահանջեցեք:

17. ՀԱՆԳՍՏՅԱՆ ՏՆԵՐԻՑ ՈՊՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հայաստանի սոցիալական ապահովագրութեան հանրապետական վարչու-

թյունը ունի հանգստյան տներ, ամեն մի բանվոր կամ ծառայող հանգստյան տուն գնալու համար պետք է դիմում տա իր տեղկոմին: Տեղկոմը կազմում է դիմում սովորյալների ցուցակը և ներկայացնում է իր միության վարչության: Վերջինս ստանալով բոլոր տեղկոմներից ցուցակները, միացնում է և ուղարկում սոցապգանձարկղին: Սոցիալական ապահովագրության գանձարկղին կից աշխատում է մշտական բժշկական մի հանձնաժողով, վորը ստանալով ցուցակ, կանչում է նրանց քննության և վորոշում է թե ում խակապես պետք է ուղարկել հանգստյան տուն և ումը վոչ: Հանգստյան տուն գնացողը իր աշխատավարձը ստանում է իր հիմնարկությունից և վոչ թե գանձարկղից:

18. ՍԱՆԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻՑ ՅԵՎ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՐԵՐԻՑ ՈՂՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Սոցիալական ապահովագրական գանձարկղների միջոցով սանատորիաներից և հանքային ջրերից ոգտվելու կարգը նույնն

է, ինչ վոր հանգստյան տներինը: Այսինքն՝ ոգտվելու կարիք յեղած դեպքում, տեղկոմները և արհիությունները պետք է կատարեն այն, ինչ վոր հանգստյան տներից ոգտվելու համար:

19. ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՆԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՆԵՐԻՆ ԽՆՁ ՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՅՈՒՑՑ ՏԱԼԻՍ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԱՆՁԱՐԿՂԸ ՅԵՎ ԻՆՉՊԵՍ

Ինչպես մենք ցույց ենք տվել սույն «ուղեցույցի» 3-րդ գլխի 2-րդ կետում, ժամանակավոր անաշխատունակության մի բանի շեպքեր կան, վորոնց վերա մենք կանգ կառնենք առանձին- առանձին:

ա. Հիվանդության դեպքում

Այն բանվորը կամ ծառայողը, վորը ծառայության մեջ կամ դործի ժամանակ հիվանդանում է, ինչպես մենք ասել ենք սույն «ուղեցույցի» 3-րդ գլխի 14-րդ կետում, ստանում է բժշկական ձրի ոգնու-

թյուն սոցապզանձարկղից: Այստեղ պետք է ասել, վոր միենույն ժամանակ նա սոցխալական ապահովագրական գանձարկղից ստանում է բժշկության ժամանակամիջոցի աշխատավարձը լրիվ չափով: Հիվանդ բանվորը կամ ծառայողը սոցապզանձարկղից իր հիվանդության ժամանակի աշխատավարձը (ոռճիկը) ստանալու համար պետք է բժշկության վայրից կամ սոցխալական ապահովագրության գանձարկղի բժիշկներից ստանա բժշկության թերթիկ, վորի մեջ գրված է թե նա վոր ժամանակից մինչև վոր ժամանակն է հիվանդ յեղել և գործի չի գնացել և այդ թերթիկը ծառայողը կամ բանվորը ներկայացնելով սոցապզանձարկղը, այնտեղից կստանա իր աշխատավարձը: Յեթե մինչև 3 օր է հիվանդանում, նա չի ստանում աշխատավարձ, իսկ 3 օրից ավելի յեթե հիվանդությունը տևեց, նա կստանա փերոհիշյալ կարգով:

Բ. Վճարվածն ստանալու դեպքում

Բանվորը կամ ծառայողը աշխատանքի մեջ հանկարծ ֆրասվածք ստացալ, այսինքն յենթադրենք թե գործը կատարելիս, կամ փողոցով անցնելիս, նրան մի դժբխտ դեպք պատահեց և ձեռքը կամ աչքը ֆրասվեց: Նա պետք է անմիջապես դիմի սոցապզանձարկղի բուժավայրերը, ամբուլատորիան, կամ սոցապբժիշկներին և կստանա ձրի բժշկական ոգնություն, ինչպես ասել ենք 3-րդ գլխի 14-րդ կետում: Նա միենույն կարգով, ինչվոր հիվանդության դեպքումն էր, պետք է ստանա իր աշխատավարձը սոցապզանձարկղից այն օրերի համար, վոր նա գործի չի գնացել, այլ գնացել, և բժշկության, իսկ յեթե նրա ֆրասվածքը չլավանա, կամ անհնարին լինի նրան բժշկել, այդ բանվորը կամ ծառայողը մնում է սոցապզանձարկղի հաշվին ապահովագրված վորպես **հաւմաճցամ** (увечник) և մինչև մահը ստանում է նրպաստ սոցխալական ապահովագրական

գանձարկղից իր աշխատավարձի յլիվ չափով, (վորքան վոր նա ստացել և աշխատավարձ մինչև փաստաթուղթ ստանալը):

Գ. Կարանքներ (առանձնացման հուն)
գեպուում (վարակվելու գեպուում)

Յեթե այս կամ այն բանվորի կա ծառայողի ընտանիքում, նրանց անդամներից մեկին ու մեկը, կամ հենց ինքը ծառայողը կամ բանվորը հանկարծ ստանում և մի վորեիցե հիվանդություն վարակումն, (որինակ՝ քոս, քաչալ և այլ նման կաշվի հիվանդություններ) այդ բանվորին կամ ծառայողին չեն թույլ տա դնա աշխատանքի, վորովհետե նա կարող և վարակել ուրիշ ծառայողների կամ բանվորների: Ահա այդ ժամանակ նրան առանձնացնում և սոցալգանձարկղը և բժշկում: Այդ ամբողջ բժշկության ժամանակ, բանվորը կամ ծառայողը իր ուժիկը ստանում և սոցալգանձարկղից:

Դ. Հղիության գեպուում

Հղիության գեպուում, բանվորուհուն, կին ծառայողին կամ բանվորի ու ծառայողի կնոջը, սոցիալական, ապահովագրական գանձարկղը ցույց և տալիս հետևյալ ոգնությունը:

1) Հղիացած բանվորուհին ստանում և արձակուրդ ծննդաբերությունից 8 շաբաթ առաջ և 8 շաբաթ հետո, ընդամենը 2 ամիս: Նա իր յերկու ամսվա վարձը ստանում և սոցալգանձարկղից:

2) Հղիացած բանվորուհին ստանուր և արձակուրդ ծննդաբերությունից վեց շաբաթ առաջ և վեց շաբաթ հետո, ընդամենը $1\frac{1}{2}$ ամիս: Նա նույնպես յուր արձակուրդի մեջ յեղած ժամանակվա աշխատավարձը ստանում և սոցալգանձարկղից:

3) Բանվորի կամ ծառայողի կնոջ հղիության գեպուում յեթե նա չի ծառայում ստանում և ձրի բժշկական ոգնություն հիվանդանոցի միջոցով, պահանջված դեղորայքը ձրի կերպով, ծնված յերեխային

միանվագ նպաստ՝ 13 ր. 50 կ. և 9 ամիս շարունակ յերեխային խնամելու համար 3 ր. 50 կ. ընդամենը 31 ո. 50 կ.

4) Հղիացած բանվորուհին կամ կին ծառայողը իրենց արձակուրդը ստանալու համար պետք է գիմնն սոցապգանձարկղի ամբուլատորիան ու բժշկական կոմիտեայի յենթարկվելով ստանան համապատասխան վկայական, վորը ներկայացնելով հիմնարկությանը, ստանում յեն արձակուրդը: Սոցապգանձարկղից արձակուրդի ժամանակամիջոցի ոտճիկը ստանալու համար պետք է գիմնել սոցապգանձարկղ, ներկայացնելով հղիության ատթիվ ստացած արձակուրդի վկայականը:

3Ե. ՓԵՏԱԿԱՐԵՐՈՒՅԱՆ ԳԵՎԵՐՈՒՄ

Բանվորուհին կամ կին ծառայողը ծննդաբերության ժամանակ, ամենից առաջ կարող յեն ոգտվել սոցապգանձարկղի հիմնդանոցներից:

Հիմնդանոցից ձրի ոգտվելու համար

պետք է հիմնդանոց գնալիս ներկայացնել միայն ապահովագրական տոմսը հիմնդանոցի վարիչին և նա կնդուանի հիմնդանոց ձրի. Նորածին յերեխային հագուստ և ալլ անհրաժեշտ իրեր գնելու համար իբրեւ միանվագ նպաստ սոցապգանձարկղը տալիս է 13 ո. 50 կ. և 9 ամիս շարունակ նրան խնամելու համար տմիսը՝ 3 ո. 50 կ. ընդամենը 31 ո. 50 կ.:

Այս նպաստները ստանալու համար պետք է ներկայացնել «Զագսի» վկայականը, յերեխայի ծնեդյան մասին, սոցապգանձարկղին:

Սոցիալական ապահովագրական դանձարկղը տալիս է բանվորին կամ ծառայողի ընդանիքի հիմնդ անդամին խնամելու և բժշկելու համար ստացած արձակուրդի ժամանակվա աշխատավարձը, վորը ստանալու համար, բանվորը կամ ծառայողը պետք է ներկայացնի սոցապգանձարկղին ալդ տոթիվ ստացած արձակուրդի վկայականը:

2. ԼՐԱԾՈՒՆԵՐԻ ԲԱՊԱՍՏ

Սոցիալական ապահովագրական դան-
ձարկը վերաբերում է լրացուցիչ նպաստ տալիս
և բանվորի, ծառայողի կամ նրանց խնամ-
քի տակ գտնվող այս կամ այն անդամի
մահվան դեպքում նրա թաղման ծախսերը՝
13 ր, վերը ստանալու համար պետք է ներ-
կայացնել «Ձագա»-ի վկայականը մահացածի
մասին:

**20. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԳԱՆՁԱԿՂԸ ԻՆՁ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՑՈՒՅՑ
ՏԱԼԻՍ ԲԱՆՎՈՐԻՆ ԿԱՄ ԾԱՌԱՅՈՂԻՆ,
ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊԲՈՒՄ**

Սոցիալական ապահովագրական դան-
ձարկը՝ ամեն մի բանվորի կամ ծառայո-
ղի գործադրկության դեպքում, նրան ա-
պահովագրում է և նպաստ է տալիս:

**21. ՌՎ ԿԱՐՈՂ Ե ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԵԼ ՍՈՑԻԱ-
ԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱԿՂԻ
ԿՈՂՄԻՑ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊԲՈՒՄ:**

Համաձայն գոյություն ունեցող որենք-

ների, սոցիալական ապահովագրական դան-
ձարկը պարտավոր է ապահովագրել և ա-
պահովագրում է վոչ մի միջոց չունեցող,
առևտրով, սեփական տնտեսությամբ և այլ
կողմնակի աշխատանքներով չպարապող
այն անձանց, վորոնք պատկանում են հե-
տեվյալ կատեգորիաներին և ցուցակագրված
են աշխտակողմատի միջնորդություններում
(Աշխրորոսաներում):

ա) Վորակյալ բանվորները և մաս-
նագիտական ուսում ստացած բարձր վորա-
կի միտավոր աշխատանքի անձինք (ինչպես
որինակ, ճարտարագետները, բժիշկները,
մանկավաժները, հողաչափերը և այլն:
Սրանցից ծառայության ստաժ չի պահանջ-
վում:

բ) Վոչ վորակյալ բանվորները, վո-
րոնք արհմիության անդամ են և մինչև
գործից զրկվելը, (գործազուրկ դառնալը)
անընդհատ վարձու աշխատանք են կատա-
րել վոչ պակաս մեկ տարուց:

գ) Վոչ վորակյալ բանվորները, վո-

րոնք արհմիութեան անդամ չեն, և միշտ գործադուրկ դառնալը, անընդհատ վարձու աշխատանք են կատարել վոչ պակաս 5 տարուց:

յե) Մինչև 16 տարեկան փոքրահասակները, յեթե նրանք աշխատանքի չեն մտել աշխտեսչի թույլտվութեամբ:

զ) Մինչև 18 տարեկան անչափահասները, վորոնք կատարել չեն վարձու աշխատանք (անկախ ստաժից):

ե) Կարմիր բանակայինները, նավատորմից արձակվածները և անվորոշ ժամանակով արձակուրդի թողնվածները, վորոնք զինվորական ծառայութեան են կանչված չեղել անմիջապես վարձու աշխատանքից (անկախ աշխատանքի ստաժից):

ը) Աշխատանքի ստաժը (տեղութեանը) անընդհատ և համարվում, յերբ ընդհատումը (ընդմիջումը) առաջ և յեկել գործադրկութեան պատճառով, վորպեսզին պետք և հաստատվի աշխտողկոմատի միջնորդ բյուրոների (աշխրորսաների) կող-

մից, կամ ժամանակավոր անաշխատունակութեան պատճառով, վորը նույնպես հաստատված պետք և լինի համապատասխան փաստաթղթերով:

22. ՎՈՐԳԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ և ՏՐՎՈՒՄ ՆՊԱՍՏԸ

Ասեն մի գործադուրկ, ապահովագրվելու և նպաստ ստանալու իրավունք ունի մեկ տարվա ընթացքում միմայն վեց ամիս, որինակ՝ յեթե մեկը գործադուրկ և յեղել 1924 թ. հունվարի 1-ից, ամբողջ տարվա ընթացքում նա ստացել և վեց ամսվա նպաստ հունվար ամսից նինչև հուլիս ամիսը 1924 թվի: Նույն գործադուրկը կարող և 2-րդ անգամ ապահովագրվել 1925 թ. հունվար ամսից, ասենք վեց ամսից հետո ևս 6 ամսով, և այսպես շարունակ, մինչև զործի անցնելը:

28 ԹԱՂԱՄԱՆ ՆՊԱՍՏ

Ապահովագրված գործադուրկները ստանում են իրենց կամ իրենց ընտանիքի այս

կամ այն տնդամբ մահվան դեպքում թաղ-
ման նպաստը այնպես և այնչափով, ինչպես
աշխատանքի մեջ յեղած ապահովագրված-
ները:

**24. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԸ
ԺԱՄԱՆԿԱՎՈՐ ԱՆԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ՈԳՏՎՈՒՄ ԵՆ**

Բոլոր այն գործազուրկները, վերոնք
ապահովագրված են, յեթե նրանց ապահո-
վագրված յեղած ժամանակամիջոցում հի-
վանդանան, փաստաբան ստանան և այլ
պատճառներով աշխատանքի մտնելու ան-
ընդունակ լինեն, շարունակում են ստանալ
գործազրկության նպաստը, անկախ նրա
ժամանակ լրանալուց, մինչև վոր կամ բո-
լորովին անառողջանան և ընդունակ լինեն
գործի գնալու կամ նրանց հաշմուկյունը
հաստատվի և նրանք ապահովագրվեն սոցապ-
դանձարկղի կողմից, վորպես հաշմանդամ-
ներ:

**25. ՅԵՐԵՆԽԱՅԻՆ ԽՆԱՄԼՈՒ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՆՊԱՍՏԸ**

Բոլոր ապահովագրված գործազուրկները
և նրանց կանայք ստանում են նորածին
յերեխային խնամելու և կերակրելու նը-
պաստը, ծառայության մեջ յեղած ապա-
հովագրվածներին հավասար, համաձայն աշ-
խորհնադրի № 188-րդ հոդվածի: Նորածին
յերեխաների և ծննդաբերության առթիվ
նպաստ ստանալու, համաձայն գոյություն
ունեցող կանոնադրության սահմանված ի-
րավունքներից ոգտվում են նաև գործա-
զուրկ կանայք, անկախ նրանց ապահովա-
գրության ժամանակը լրանալուց:

**26) ԻՆԶՊԵՍ ՅԵՎ ՌԻՄ ՄԻՋՈՑՈՎ ՊԵՏԳ
Ե ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԵՆ ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԸ**

Գործազուրկների ապահովագրումը
կատարվում և սոցապդանձարկղին կից
կազմված հանձնաժողովի կողմից, վորին
տնդամակցում են պրոֆմիությունների,

դանձարկղի կոմիտեյի և աշխժողկոմատի ներկայացուցիչները (աշխատեսուչը կամ միջնորդ բյուրոյի վարիչը):

Ամեն մի բանվոր կամ ծառայող, վորը գործադուրկ է դառնում և յեթե նա պատկանում է սույն ուղեցույցի 4-րդ կետում հիշված կատեգորիաներին, կարող է անմիջապես դիմում տալ սոցապգանձարկղին ապահովագրվելու համար: Դիմումի հետ պետք է ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը՝ 1) արհմիության անդամատոմսը, 2) ծառայության ստաժի վկայականը, 3) վկայական նրա ընտանեկան դրության մասին, քանի անձ են, ետյն. 4) անձնական վկայական, 5) փաստաթուղթ, վորը նա վոչ մի սեփականություն կամ այլ յեկամուտի աղբյուրներ չունի:

27) ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԸ
ՆՊԱՍՏԻՑ ԻՍԶՊԵՍ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԶՐԿՎԵԼ

Ապահովագրված գործադուրկները գրկվում են նպատա ստանալու իրավունքից, հետևյալ դեպքերում՝

1) Յերբ գործադուրկը առանց հարգելի պատճառի չի ներկայացել միջնորդ բյուրոյին հայտի մի քանի անգամ (ПВБА):

2) Յերբ գործադուրկը առանց հարգելի պատճառի հրաժարվել է գնալ աշխուրսայի ուղարկած աշխատանքի:

3) Յերբ պարզվում է հետագայում, վոր գործադուրկը բավական չափով յեկամուտներ ունի:

28) ԱՄՍԻ ՔԱՆԻՍԻՆ Ե ՏՐՎՈՒԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԻ ՆՊԱՍՏԸ

Ապահովագրված գործադուրկներին նպատաղ տրվում է ամեն ամսի 25-ից մինչև մյուս ամսի 5-ը: 25-ից շուտ չի տրվում իսկ ուշացողները այդ ամսվա ստանալիքից գրկվում են:

29) ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՅԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒՄԸ, ԱՆԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄ ԶԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ

Բոլոր ապահովագրված բանվորները և ծառայողները անկարության կամ հաշ-

մանդամության ղեպքում ապահովագրվում են սոցիալական ապահովագրական գանձարկղի կողմից, Հաշմանդամ դառնալու (մշտական գործի անընդունակ) յերկու ղեպք կա, վորոնց վրա մենք կանգ կառնենք առանձին-առանձին:

Ա. Վճարված օգնություն հետեվանքով համաճառագրում քյուռ

Բանվորը կամ ծառայողը, վորը աշխատում է մի վորեկից գործարանում կամ հիմնարկում, կամ փողոցով անցնելիս, հանկարծ նրան մի դժբախտ ղեպք պատահեց, ձեռքը կամ վորտքը կոտրվեց, կամ թե չե աչքը դուրս յեկավ, ինչ է լինելու նրա դրությունը:

Ինչպես մենք ասել ենք առաջ, այդ բանվորը անմիջապես պիտի դիմի սոցապգանձարկղի բժշկական ոգնությանը, վորը նրան բժշկելու է: Բայց յենթադրենք, վոր փնտվածքը այնքան ծանր է, վոր նա չի բժշկվում և վոչ մի ղեպքում նա այլ ևս

չի կարող աշխատանք կատարել իր կյանքի մեջ, ինչ պետք է անել այս ղեպքում, նա դառնում է մշտական անաշխատունակ-աշխատանքի անկար կամ ինվալիդ և սոցիալական ապահովագրական գանձարկղը նրան ապահովագրում է մինչև մահ: Նման ղեպքերում, բոլոր ապահովագրված բանվորները և ծառայողները անմիջապես պետք է դիմեն սոցիալական ապահովագրական գանձարկղին: Նա սոցապգանձարկղից կըստանա նպաստ, իր լրիվ աշխատավարձի չափով մինչև յուր մահը:

Բ. ԾԵՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆ (ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆԸՆԴՈՒՆԱԿ ԴԱՌՆԱԼԸ ԾԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ)

Բանվորը կամ ծառայողը, իր վորոշ տարիքում, (մինչև 55-60 տարեկան) ինչպես գիտենք դառնում է աշխատանքի անընդունակ, նա այլևս չի կարող աշխատել իր ձեռության հետեանքով առաջ յեկած

թուլութեան պատճառով: Նա դառնում և աշխատանքի անկար (ինվալիդ):

Այդպիսի աշխատանքի հաշմանդամներին, սոցիալական ապահովագրական գանձարկը ապահովագրում և, այսինքն, վերցնում է իր վրա նրանց կյանքի ծանր որերին խնամելու և պահելու հոգը, տալով նրան ամսական նպաստը:

Ապահովագրելու համար բանվորը կամ ծառայողը պետք է ունենա վոչ պակաս 8 տարվա աշխատանքի ստաժ, (ծառայութեան ստաժ) այսինքն ճերութեան հասակում կարող է ապահովագրվել այն բանվորը կամ ծառայողը, վորը իր ամբողջ կյանքում մինչև 8 տարի վարձու աշխատանք է կատարել (ծառայել և) զանազան հիմնարկներում ձեռնարկութեաններում:

Հաշմանդամութեան վերաբերյալ յերկու դեպքերի ապահովագրութեան համար պետք է դիմում տալ սոցապզանձարկին, վորին կից կազմված է մի հանձնաժողով արհմիութեան ներկայացուչի մաս-

նակցութեամբ, նման դիմումները քննելու համար: Պետք է ներկայացնել դիմումի հետ հետևյալ փաստաթղթերը՝

1) արհմիութեան նախագահի ստորագրություն:

2) 8 տարվա վարձու աշխատանքի վերաբերյալ:

3) փաստաթուղթ, վոր նա վոչ մի անգամ աշխատելու համար կողմնակի յեկամուսնուն:

4) անձնական վերաբերյալ, վորի մեջ պետք է լինի նրա խնամքին ապրող ընտանիքի անդամների ճիշտ թիվը:

30. ՍՈՅԻՍԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԿԸ ԱՊԱՀՎԱԳՐՈՒՄ Ե ՄԵՌՆՈՂ ԲԱՆՎՈՐԻ ԿԱՄ ԾԱՌԱՅՈՂԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ:

Այս կամ այն բանվորը կամ ծառայողը, վորը մահանում է բնական կամ հարձակի մահով, նրա խնամքի տակ գրանվող ընտանիքի աշխատանքի տնընդունակ անդամները ապահովագրվում են սոցապզանձարկի կողմից: Ապահովագրումը կատա-

րում եւ սոցապգարձարկղը, վորին և պետք
ե ղիմում տալ նման դեպքերում: Նպաստը
արվում ե մինչև ընտանիքի անդամների
գործի անցները և աշխատանքի ընդունակ
դասնալը:

IV-ՐԴ ԳԼՈՒԽ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԳՈՂՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈ- ՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համահայաստանյան մասշտաբով բոլոր
տեղական սոցապգանձարկղների և կայան-
ների (պունկտերի) աշխատանքները ղեկա-
վարելու և ընդհանրապես բանվորների և
ծառայողների սոցիալական ապահովագրա-
կան գործը Հայաստանի մասշտաբով տա-
նելու համար, Հայաստանի աշխատանքի
ժողովրդական կոմիտարիատին կից աշխա-
տում ե Հայաստանի սոցալական ապա-
հովագրական կենտրոնական վարչությանը,
վորին պետք ե ղիմեն բոլոր բանվորները,
ծառայողները, տեղկոմները, արհմիորթյուն-
ները, և զանազան հիմնարկ—ձեռնարկու-

թյուններ, այս ուղեցույցի մեջ հիշված կե-
տերի կամ տեղական սոցապգանձարկղների
կողմից կատարված այս կամ այն քայլի
մասին բացատրություններ ու պարզում-
ներ ստանալու համար:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0212746

44.138